

Львівський національний університет імені Івана Франка

Центр досконалості імені Жана Моне
«Західноукраїнський дослідницький центр
з європейських студій»

Оксана Головка-Гавришева

Михайло Микієвич

**РЕФОРМУВАННЯ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
В КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ
ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС:**

**ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
АПРОКСИМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА ДО ПРАВОВИХ СТАНДАРТИВ ЄС**

Львів
2023

УДК [340.136:341.24.2](477:061.1ЄС)

Г 61

Рекомендовано до друку:

*Центром досконалості імені Жана Моне
«Західноукраїнський дослідницький центр з європейських студій».
Протокол від 6 квітня 2023 р. № 4*

*Вченою Радою факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка.
Протокол від 24 квітня 2023 р. № 20*

Підготовлено в межах реалізації проєкту імені Жана Моне в рамках програми Еразмус+ 99469-EPP-1-2018-1-UA-EPPJMO-CoE: Західноукраїнський дослідницький центр з європейських студій (Центр досконалості імені Жана Моне). Підтримка Європейською Комісією цієї публікації не є схваленням її змісту, який відображає виключно позицію авторів/автора, і Комісія не є відповідальною за будь-яке використання оприлюдненої у ній інформації.

This contribution is prepared in the framework of the realization of the Jean Monnet project under the Erasmus+ programme 99469-EPP-1-2018-1-UA-EPPJMO-CoE Western Ukrainian Research Center in European Studies (Jean Monnet Centre of Excellence). The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Головка-Гавришева Оксана

Г 61

Реформування правової системи України в контексті імплементації Угоди про асоціацію з ЄС: завдання та цілі дослідження стану апроксимації національного законодавства до правових стандартів ЄС / Оксана Головка-Гавришева, Михайло Микієвич. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 40 с.

ISBN 978-617-10-0726-0

Присвячено аналізу національної практики реформування правової системи України в контексті забезпечення виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС з наголосом на вивченні передумов реформування правової системи України у контексті забезпечення європейської інтеграції, основних проблем взаємодії правової системи України та правової системи ЄС у довоєнний час, досягнень та викликів на шляху європеїзації правової системи України і можливих сценаріїв розвитку взаємодії правових систем України та ЄС.

Для аналітиків, фахівців у сфері приведення національного законодавства України до права ЄС, дослідників, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, які займаються питаннями співпраці України та ЄС, а також науковців, викладачів ЗВО та аспірантів.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

УДК [340.136:341.24.2](477:061.1ЄС)

ISBN 978-617-10-0726-0

© Головка-Гавришева Оксана, Микієвич Михайло, 2023

© ЛНУ ім. Івана Франка, 2023

© ЗУДЦЄС, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
EXECUTIVE SUMMARY	5
МЕТОДОЛОГІЯ	6
1. ПЕРЕДУМОВИ РЕФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР	7
2. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ З ПРАВОВОЮ СИСТЕМОЮ ЄС	13
3. РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ВИКЛИКИ	18
4. СЦЕНАРІЇ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	25
РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПІДСУМКИ	31
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА	33

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДЄС	Договір про Європейський Союз
ДФЄС	Договір про функціонування Європейського Союзу
НПА	Нормативно-правовий акт
РЄ	Рада Європи
УАЄС	Угода про асоціацію між Україною та ЄС
УКПЄІ	Урядовий комітет з європейської та євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва і регіональної політики
УО(К)ЄЄІ	Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції
УПС	Угода про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом
УС ПГС	Українська сторона Платформи громадянського суспільства

EXECUTIVE SUMMARY

The alignment of the Ukrainian legal system with the legal system of the European Union started after the independence of Ukraine was declared. The alignment tempo has been very moderate in the first years of Ukrainian independence, but after the signature of the Partnership and Cooperation Agreement in 1994 and especially after the signature in 2014 and the full ratification the EU-Ukraine Association Agreement in 2017 the interaction between the EU legal system and the legal system of Ukraine have intensified tremendously. The crucial role in the speeding-up the alignment of the legal systems of the EU and Ukraine plays the unilateral obligation of Ukraine to approximate its legislation and regulatory practices to the *EU acquis*.

This research addresses the reforms in the Ukrainian legal system, which are linked to the implementation of the EU -Ukraine Association Agreement, especially in the context of the fulfillment of the obligation to adjust the domestic legislation and policies to the EU rules and practices. The research describes concisely the prerequisites for reforming the domestic legal system. It focuses on the challenges which normative, institutional and functional components of the Ukrainian legal system experience in the course of its alignment to the EU and realization of the European aspiration of the Ukrainian population. It focuses on achievements and challenges Ukraine has on the path of reforms.

The policy paper presents four possible scenarios of the development of the Ukrainian approaches towards the necessity for speeding-up the internal reforms and increasing the efficiency of the implementation of the EU-Ukraine Association Agreement, especially in the light of the fulfillment the approximation obligations. It is argued that speeding-up the sectoral reforms and simultaneous improvements of the domestic practices of the legislative and regulatory approximation to the *EU acquis* will bring long-lasting benefits for the country.

МЕТОДОЛОГІЯ

З проголошенням України незалежною відносини з ЄС були визначальними для її зовнішньої політики. З розвитком правового забезпечення цих відносин відбувалася інтенсифікація взаємодії правової системи України та правової системи ЄС від фактично спорадичного регулювання до побудови основи для *rules-based* постійної і системної співпраці між ЄС та Україною у сфері забезпечення цінностей ЄС, а саме: верховенства права, поваги прав людини, демократії та ринкової економіки.

Метою є вивчення практики взаємодії правової системи України та правової системи ЄС в контексті реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Дослідження проводилося на основі вивчення змін у нормативній, інституційній та функційній компонентах правової системи України, сформованих у процесі співробітництва України та ЄС. Акцентовано на викликах для правової системи України в процесі узгодження її функціонування з правовими стандартами ЄС та можливим сценарієм розвитку в контексті європеїзації.

Головко-Гавришева Оксана
Микієвич Михайло

**РЕФОРМУВАННЯ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
В КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ
ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС:**

**ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
АПРОКСИМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА ДО ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЄС**

Редактор *Юлія Глиняна*
Комп'ютерне верстання *Світлани Сенник*

Формат 70x100/₁₆. Ум. друк. арк. 3,2. Тираж 100 пр. Зам.

Видавець та виготовлювач:

Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи.
Серія ДК № 3059 від 13.12.2007 р.